

Новини після наради: до поліцейського офіцера – ще й офіцер-рятувальник

Віктор Першко

Нарада голів громад Житомирщини за участі голови Житомирської ОВА Віталія Бунечка проходила 26 червня 2025 року на базі сусідніх від Романівської громади – Довбиської та Баранівської громад.

Стартував робочий день із селища Мар'янівки (територіально належить до Довбиської селищної ради), де учасники наради відвідали цехи Мар'янівського склозаводу, а потім оглянули центральну частину селища, благоустроєм якого тривалий час опікувалося керівництво того ж таки Мар'янівського склозаводу. Затим учасники наради переїхали до Баранівки, де взяли участь у церемонії молебні в стінах Храму Різдва Богородиці.

Дуже цікавим для учасників наради був візит до Прозорого офісу, який у Баранівці відрізняється своєю масштабністю, концентрованою зручністю фактично усіх соціальних служб. У Прозорому офісі розміщені центр адміністративних послуг, фронт-офіс Пенсійного фонду, земельний відділ Баранівської міської ради, відділення служби зайнятості. Одним із пунктів наради у Баранівській і Довбиській громадах стала церемонія передачі партії найсучасніших FPV-дронів для потреб 31-ї окремої механізованої бригади. Далі

учасники наради відвідали ТОВ «Органік-Мілк», яке вважається одним із флагманів харчової промисловості Житомирщини, зразком та еталоном продукції

громади» у Романівській селищній ради ми вже писали і згадували, а ближче до завершення нинішнього літа обидва поліцейські офіцери громади після усіх конкурсних процедур мають приступити у Романові до роботи, то проект «Офіцер-рятувальник громади» є значно новішим напрямом реформування правоохоронної системи України. Цей проект впроваджується із метою ефективної реалізації державної політики у сфері пожежної, техногенної безпеки, цивільного захисту, вивчення та задоволення потреб у зазначеній сфері безпосередньо на території об'єднаних територіальних громад, а також для більш якісного надання на відповідних територіях саме сервісних функцій у галузі цивільного захисту населення. Впровадженням проекту займається Державна служба з надзвичайних ситуацій (ДСНС), і кінцевою метою таких змін має стати робота рятувальників, які живуть виключно у тій чи іншій громаді. Нові офіцери не лише реагуватимуть на надзвичайні події, а й концентруватимуть свої зусилля на запобіганні таким випадкам. Офіцери

безпеки консультуватимуть населення, слідкуватимуть за укриттями, допомагатимуть у навчанні з безпеки, працюватимуть із вибухонебезпечними предметами, координуватимуть евакуацію та взаємодіятимуть з поліцією.

Для реалізації проекту в Житомирській області створюється нова структура – обласне управління і чотири районні підрозділи: у Житомирі, Коростені, Звягелі та Бердичеві. Загалом до роботи залучать 106 фахівців, які працюватимуть у пожежно-рятувальних частинах. Вони будуть повністю забезпечені всім необхідним: службовими авто, планшетами, Starlink-

День Конституції –
найбільш народне свято

с. 2

Це – все ж таки феномен!
Або ще раз про будинок, де
народжуються таланти

с. 4

Все стало на свої місця:
Романів знову у лідерах!

с. 5

зв'язком, спецодягом, бронжилетами, дронами та медичними наборами.

У підсумку цей реформаторський крок має посилити безпеку і зміцнити довіру громадян до рятувальних служб. Адже коли в громаді буде свій поліцейський та рятувальник – це зручно, це швидко і головне – зрозуміло. Люди знають, до кого звертатися, і відчують, що поруч є той, хто дійсно готовий допомогти.

У межах реалізації даного проекту передбачається ліквідація колишньої пожежної інспекції, зосередження діяльності фахівців органів і підрозділів ДСНС України на сервісних функціях безпосередньо у закріплених за ними територіальних громадах, підвищенні стандартів якості цих функцій, організації міжвідомчої взаємодії, оперативності реагування на існуючі загрози тощо.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

Підтримай свободу слова!

ПЕРЕДПЛАТИТИ

на 1 місяць - 30,00 грн,
на 3 місяці - 90,00 грн,
на 6 місяців - 180,00 грн

У найближчому поштовому відділенні!

СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?

День Конституції – найбільш народне свято

Наталка Риси́ч

Питання про те, як відзначати державні свята в Україні, пора поставити давно.

Адже проблема насправді існує, і її суть полягає у тому, що свято, як правило, відзначають представники влади. Чи то в обласному центрі, чи у центрі будь-якої із громад Житомирщини у день свята збираються люди, яких у народі називають начальство та їхні підлеглі, які щось там вшановують, покладають квіти, завмирають упродовж хвилини мовчання чи у момент виконання Державного Гімну України. І на цьому – все! Свято відбулося, про нього вмиг (як правило, на другий день) забувають. А ще за кілька днів (тижнів) на обрії з'являється нова святково-визначальна дата, яку знову ж таки слід відзначати. І знову – те ж саме.

Так воно було й із Днем Конституції України. 28 червня, як і годиться, збиралися по містах і селах керівники області, міських, селищних та сільських рад, аби покласти квіти, аби вшанувати полеглих за волю, свободу та незалежність бійців ЗСУ. Як правило, вся святкова церемонія забирає у того ж таки начальства не більше години часу. І День Конституції у переліку святкових дат і рубежів у житті України винятком не став. Як і колись, ще за радянських часів, коли міста і села гуртом, колонами і парадними відзначали перемогу, 1 Травня, День жовтневої революції, свято тодішньої (ще сталінсько-радянської) Конститу-

ції відзначалося у календарі на початку (5-го) грудня. Відзначалося сіро і невиразно. Без будь-яких тобі концертів, демонстрацій чи парадів. А чому так? А хтозна? Імовірно, тому, що ніхто не розумів, що то воно за свято таке – День Конституції.

На жаль, і до сьогодні така тенденція зберігається. Зібралися чиновники, покликали із собою хоча б десяток-другий громадських активістів, і на тому свято й завершується.

Але винятки все ж таки бувають. Наприклад у Миропільській громаді День Конституції у червні 2025 року відзначили декількома заходами за участі великих аудиторій.

Працівники Миропільського будинку культури та місцеві аматори-артисти влаштували з нагоди Дня Конституції два просто-таки грандіозні концерти.

Перший концерт відбувся у селі Пилипо-Кошара, а до місцевих жителів як глядачі дійства долучилися і жителі Малої Козари. Півторагодинний концерт завершувався не лише аплодисментами на честь чудових артистів-виконавців, але й сумою у 5 тисяч 790 гривень, яку глядацька аудиторія задонатила для потреб ЗСУ. Вже наступного дня

миропільські артисти виступили із концертом у селі Дертці, де вдячна аудиторія слухала пісні і не забувала пожертвувати гривневими внесками на розбудову і допомогу ЗСУ. Не більше години тривав тут концерт, а люди встигли зібрати 4 тисячі 200 гривень благодійних внесків. Тож свято, приурочене до Дня Конституції України, у Мирополі пройшло

на дуже пристойному рівні, тим паче, що хто тепер, після цілої низки проведених концертів із віршованими вітаннями та співами, після того, як молодь Мирополя влаштувала з нагоди свята велопробіг від Мирополя до Колодяжного і у зворотному напрямку, скаже, що воно аж ніяк не народне.

До 65 гривень і вище? Що буде з цінами на пальне в Україні цього літа

Цінники на українських автозаправних станціях впевнено лізуть догори. За прогнозами експертів, подорожчання триватиме і надалі. То скільки доведеться платити за літр пального? І чи варто чекати зниження цін, дізнався Центр громадського моніторингу та контролю.

Середня ціна – в межах 60 гривень

Лише за минулий тиждень дизель на українських АЗС подорожчав на гривню, а бензин – на цілих дві. За словами директора консалтингової групи А-95 Сергія Куюна, це подорожчання зумовлене суттєвим зростанням світових цін на нафту – з 65 до 75 доларів за барель. «Я думаю, що ще пару гривень бензин може додати й дизельне пальне, я думаю, що теж гривня-півтори. Думаю, що протягом тижня цілком можливо, що це станеться», – прогнозує Куюн.

Попри це значного стрибка цін експерт не передбачає і певен, що середня ціна залишиться в межах 60 грн за літр бензину. «Компанії не захочуть переходити цю межу, будуть триматися до останнього. Ціни на

ринку – у великому діапазоні. Відповідно, частина мереж може перетнути 60 грн, але решта буде 57–58 грн. Тобто середня ціна за 60 грн не перейде», – пояснив він.

Також, на його думку, якщо ціна на нафту на світових ринках повернеться до попередніх значень, то і бензин на українських АЗК подешевішає слідом за нею.

Причина зростання – війна на Близькому Сході

Менш оптимістичний у своїх прогнозах засновник групи компаній «Прайм» Дмитро Льюшкін. За його словами, ціни на бензин та дизель можуть зрости на близько 5 гривень за літр через подорожчання нафти та газу на світових ринках, а також зростання курсу євро. «Можемо говорити, що ціни мають потенціал зростання до 5 гривень на літр на сьогоднішній бензин та дизель і 3,5-4 гривні – по газу. По газу, можливо, трохи менше, оскільки падають його продажі через «наступ електричок» (поширення електромобілів, – ред). Тому, можливо, газ будуть намагатися підкручувати», – розповів Льюшкін.

Ще однією причиною, яка матиме вплив на ціни, експерт називає бажання гравців ринку підвищити свій прибуток – різницю між закупівельними цінами на паливо та його роздрібною вартістю на АЗС.

На думку аналітика консалтингової компанії «НафтаРинок» Олександра Сіренка, ринок пального в Україні дуже чутливий до інформаційного тиску і змін у геополі-

тичному середовищі. Як тільки з'являється новий ризик, одразу цінники на АЗС починають зростати. Причиною ж нинішнього зростання він називає ескалацію конфлікту на Близькому Сході, і як наслідок, загрозу блокування Ормузької протоки – ключового маршруту для транспортування нафти.

Те, що нафта (а з нею й ціни на пальне) може рости в ціні і далі, припускає й директор енергетичних програм Центру Разумкова Володимир Омельченко. «Якщо брати базовий сценарій, що не буде масованої атаки на судна в Ормузькій затоці, конфлікт буде продовжуватися декілька тижнів в середній напруженості, такий, як він зараз приблизно є. І тоді ціна може бути на такому рівні – 75-80 доларів плюс-мінус декілька відсотків (за барель)», – пояснив експерт.

Якщо ж ситуація в регіоні загостриться, зокрема, якщо Іран розпочне військову відповідь або заблокує протоку, ціни можуть піднятися ще вище, певен Омельченко.

А що з біопаливом?

Між тим Верховна Рада відтермінувала до 1 січня 2026 року вступ у дію штрафів для АЗС за недотримання частки 5% біоетанолу до складу бензинів. 16 червня цю правку терміново ухвалили на засіданні податкового комітету. Як розповіла на своїй сторінці у соцмережі народна депутатка Ніна Южаніна, першим аргументом для такого рішення учасники засідання називали необхідність швидкої заміни втрачених потужностей одного із НПЗ. Як зазначала

Южаніна, цей завод раніше постачав на ринок у межах 25-33% бензину і до 10% дизелю. Другим аргументом депутати наводили те, що цей обсяг пального можна закупити у Греції чи Туреччині – а звідти його постачатимуть без частки біоетанолу.

Сергій Куюн зі свого боку серед причин відтермінування називає те, що Україна увійшла в сезон підвищеного споживання пального, а європейські виробники бензину – наші постачальники – задовільнити цей попит не можуть. Адже для України мають виробляти бензин із вмістом етанолу 5%, тоді як для себе роблять 10%. «А по біо процес буде йти, точно знаю, що дехто розпочав проектування потужностей для змішування бензину зі спиртом в Україні (нині більшість трейдерів віддають перевагу імпорту готової суміші). А в цілому вважаю, що це гарна нагода переходити з наступного року на Е10. Буде легше купляти і будемо більше споживати свого продукту. Споживач це ніяк не відчужує, а стимул економіці надасть непоганий», – написав Куюн на своїй сторінці у соцмережі. Також додав, що необхідні обсяги бензину до кінця літа вже законтрактовані, тому дефіциту не буде.

Нагадаємо, із 1 травня цього року набрала чинності вимога про обов'язкове додавання до бензину 5% біоетанолу – «спирту» з рослинної сировини. За словами посадовців, впровадження такого пального позитивно вплине на українську екологію та економіку.

Якщо про ментальне здоров'я, то хто нам лікар?

Віктор Першко

Наприкінці травня 2025 року на майданчиках багатьох пабліків (засобів масмедіа) пролунала новина стосовно підбиття певних підсумків щодо стану ментального здоров'я українців.

Кампанія із пропаганди та комунікаційні заходи, направлені на поліпшення ментального здоров'я, тривають в Україні вже не перший рік, а необхідність посиленої уваги до цієї проблеми продиктована тим, що громадяни нашої держави вже котрий рік живуть в умовах воєнного стану, постійних стресів, спалахів тривожних настроїв, песимізму і т. п. Як важливий аргумент прискіпливої та постійної уваги до проблематики ментального здоров'я зазначається, що така ініціатива належить дружині Президента України пані Олені Зеленській.

З цим, як-то кажуть, все зрозуміло, і той факт, що дружина глави держави звернула увагу на стан здоров'я більшості її населення, заслуговує лише на позитивну оцінку. У той же час все більше питань виникає стосовно того, що ж таке ментальне здоров'я і яким чином в Україні сподіваються його покращити. Погодьтеся, сам термін «ментальне здоров'я» з'явився в повсякденному лексиконі мільйонів українців зовсім нещодавно. Якихось п'ять років тому про ментальне здоров'я мало згадувалося навіть на факультетах вузької медичної спеціалізації як різновиду психологічної допомоги. Водночас не зайве було б зауважити, що поняття «ментальність»,

«менталітет», «теорія ментальності» взагалі з'явилися в орбіті науковців-суспільствознавців лише у 60-70-х роках минулого століття. Загалом, з огляду на кільканадцять визначень поняття «менталітет» його вживають для означення сукупності життєвих установок, моделей поведінки, суспільних настроїв та емоцій, сформованих упродовж тривалих історичних періодів (епох). Якщо ж взятися за визначення поняття «ментальне здоров'я», то це стан щастя та добробуту, в якому людина реалізує свої творчі здібності, може протистояти життєвим стресам, продуктивно працювати та робити внесок у суспільне життя. Таке визначення сприймається на рівні ВООЗ (Всесвітньої організації охорони здоров'я).

Як завжди, коли заходить мова про здоров'я, то йдеться про діагноз хвороби і про те, хто і яким чином буде її лікувати. Якщо ж конкретизувати ситуацію із визначенням стану ментального здоров'я в Україні, то першими і найпоширенішими ознаками хворобливості нації в сфері її ментального здоров'я є психологічні розлади, постійні чи тривалі періоди тривоги, неспокою, песимізму і т. п. Тобто йдеться про випадки та проблематику **психічного здоров'я людей**. Часто термін «ментальне здоров'я» вживається як синонім терміну «психічне здоров'я», і таке понятійно-смісловне сусідство абсолютно доречно, виправдане і слушне. Щоправда, і висновки щодо лікування чи корекції порушень станів ментального здоров'я суспільства мають бути конкретними і аргументовано адресними. Якщо поняття «ментальне здоров'я» і «психічне здоров'я» є близькими за змістом конструктами, тоді сфера піклування їхньою проблематикою належить виключно медицині і закладам охорони здоров'я. Будь-які

центри психологічної підтримки, установи (хаби) стійкості і т. п. є різновидами закладів, які можуть успішно працювати і виконувати покладені на них завдання **лише за участі фахових психологів, психотерапевтів і т. п.** У той же час волонтерська діяльність як прояв громадянської активності громадян у сфері ментального здоров'я нації має бути виключно дозованою, вкрай епізодичною з огляду на специфіку проблематики ментального здоров'я.

Водночас якщо в Україні всерйоз і на вседержавному рівні заговорили про ментальне здоров'я, то важливо розуміти, що чинниками, які впливають на його стан як стан щастя та добробуту, є не лише медицина, яка найпершим чином опікується питаннями психологічного здоров'я наших співгромадян. Ментальність і менталітет куди тісніше пов'язані із такою сферою, як суспільна психологія, яка визначається не лише такими феноменами, як воєнний стан, мобілізація чи повітряна тривога, але й суто повсякденними діями державних установ, владних, самоврядних органів, які забезпечують порядок, нормальний життєвий устрій у всіх галузях та сферах суспільного життя. Тобто **коли йдеться про поліпшення ментального здоров'я громадян України, то найпершим і найголовнішим чином інструментами такого поліпшення можуть і зобов'язані бути органи влади**. Вкупі із самоврядними органами, комунальними установами, організаціями та підприємствами. Адже за стан щастя і добробуту основної маси населення України мають відповідати конкретні чиновники, певні установи та організації, правоохоронна система держави, які всі разом покликані згідно зі своєю статутною діяльністю забезпечувати людям належні умови для повсякденного життя. Звісно ж,

без стресів, тривог, загострень і нападів песимізму. Адже прояви суспільного (масованого за масштабом) обурення випадками казнокрадства, тотальної і повсякденної корупції, кричущого непрофесіоналізму навряд чи вилікує найталановитіший психотерапевт чи найавторитетніший у народі психолог. І будь-який центр стійкості не в змозі компенсувати людям той безлад, який продовжує існувати у сфері комунальних послуг, у тих же закладах охорони здоров'я, де лікарі ніяк не відвикнуть від додаткових послуг (подачок), і навіть у галузі освіти. **І за все це має відповідати влада**. Не дружина президента України, не когорта самовідданих волонтерів, одягнутих у жилети із

надписами «Ти як?». А саме люди, наділені владними повноваженнями, покликані виконувати безліч функцій та завдань, аби забезпечити стан щастя та добробуту на рівні хоча б найнеобхіднішого мінімуму життєвих потреб.

Ну а фахівці з ментального здоров'я, які з'явилися в Україні (на Житомирщині – також), як гриби після дощу, і вже починають пропонувати (звісно ж, за гроші) свої послуги від емоційного (професійного) чи ще якогось виторяння, мають сприйматися нашим людом як продукт побічної діяльності, який виникає у процесі будь-якої роботи. І не звертати на таких «фахівців» уваги. Тим паче не забуваймо, що це вже було!

Втрати непоправні, але розплата – буде!

З-поміж сумних і печальних новин, які нас не оминають вже четвертий рік, певні втрати відчуються особливо боляче, оголюючи наші начебто загартовані горем душі для чергового зойку непоправності втрати.

Чергова новина про загиблого пілота-сокола Максима Устименка. Підполковника військово-повітряних сил ЗСУ, представника тієї славної когорти наших асів, які першими освоювали довгоочікувані американські F-16. Вслід за Андрієм Пільчишовим, за Олексієм Месем у небо до яголів зринув і Максим Устименко. Знищивши всі зафіксовані цілі, рятуючи околицю міста від падіння палаючого від пошкоджень літака, Максим не встиг катапультиватись.

На жаль, втрата висококласного пілота стала черговою, і вона засвідчує лише те, що ворог скаженіє від глобальної безкарності, випускаючи все нові й нові способи знищення України як держави, як нації, як явища світової цивілізації. Ми мусимо гуртуватись, ми приречені на опір і маємо шукати якомога дошкульніші засоби оборони і захисту від нелюда, який поставив собі за мету нас вбити і знищити. Кожна наша втрата – це не лише жалоба і шана загибим, поранилим та покаліченим. Кожна смерть нашого захисника – це заклик до помсти, до покарання нелюдів, нищення навіть згадки про їхнє існування, про їхню колишню «дружбу» і начебто тривале добросусідство. Немає жодного вороття стосовно прощення залятого ворога, і

не може бути жодного аргументу про те, що ми слабкі чи бідні. Ми могутні нашим прагненням до волі та свободи. Ми сильні тим, що боремось за правду і справедливість. Ми захищаємо Богом дану землю, і жодних зазіхань болотних людоджерів ми не визнаємо. Слава Україні! Слава нації! І смерть – ворогам!

Він міг би

(пам'яті льотчика Максима Устименка)...

**Він міг би знаменитим стати!
Він міг би аж до зір літати!
Він міг би стати вдруге татом!
Але ж...
Уже йому не стати!**

**Він міг мене не захищати!
Він міг переселенцем стати!
В Європі міг себе сховати!
Але ж...
Не так учила мати!**

**Він міг би, міг би ще багато!
Проте його урятувати
Не зміг я...
Вибач! Винуватий!
Але ж...
Його вже – не обняти!**

Василь Головецький

Це – все ж таки феномен!

Або ще раз про будинок, де народжуються таланти

Віктор Першко

Важко вичерпно написати чи розлого розповісти про роботу, навчальну діяльність Романівського будинку дитячої творчості.

Наміри і бажання дізнатися чи певним чином розпізнати секрети та рецепти творчих робіт вихованців Романівського будинку дитячої творчості виникають не просто так, на це існує багато причин. І найперша з них полягає у тому, що вихованці та педагоги цієї, давно відомої, авторитетної і популярної у Романові, позашкільної дитячої установи весь час зі стабільною періодичністю нагадують про себе перемогами і званнями, дипломами і відзнаками лауреатів конкурсів, виставок, фестивалів і т. п. Причому кожен новий рік додає у скарбничку здобутків і успіхів вихованців Будинку дитячої творчості все нових і нових висот. Воно й справді так: тих творчих, евристичних робіт, які сміливо можна називати мистецькими шедеврами, створеними неймовірними спалахами дитячої уяви та фантазії, у запасниках Будинку дитячої творчості так багато, що **варто було б подумати про створення справжнього каталогу дитячих творів, експонатів та поробок.** Це, до речі, важлива і нагальна пропозиція, про яку ми часто забуваємо, а то й відверто нехтуємо нею.

Якщо спробувати заглибитись і сповна зрозуміти природу народження таланту у ході відвідин гуртка чи студії, то однозначної відповіді знайти дуже важко. Природа творчості у багатьох випадках й досі незбагненна, однак існує закономірність, яка стверджує висновок, що **талант, особливі здібності все ж таки народжуються у процесі важкої або навіть титанічної праці.**

Директорка Романівського будинку дитячої творчості **Світлана Рихальська** може багато розповісти не лише про колектив, який вже давно очолює, але й про майже кожного вихованця, який чимось відзначився, запам'ятався або й прославився. Щодо колективу педагогів і керівників гурткової роботи, то він у Романівському будинку дитячої

Директорка Романівського будинку дитячої творчості
Світлана Рихальська

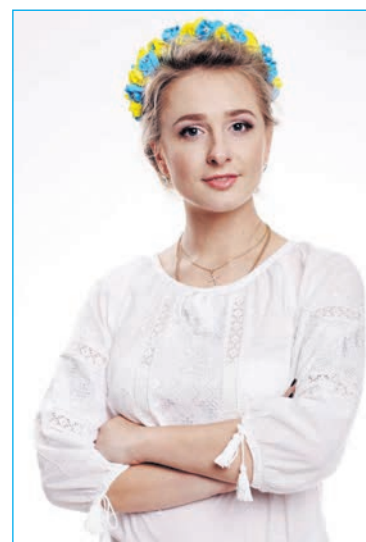
творчості сформований давно, ще упродовж 90-х років минулого століття. Життя – швидкоплинна річ, і всього трапляється, але колектив тут відзначається дивовижною стабільністю, при цьому впевнено, наполегливо і сміливо освоюючи нові технології, найсучасніші підходи, інструменти та матеріали. С. В. Рихальська каже, що керівники гуртків – люди напрочуд креативні, швидкі на ініціативу, сміливо експериментують і залучають до своєї праці дітей. В основі роботи колективу Будинку дитячої творчості, на думку Світлани Володимирівни, лежить гранична відповідальність педагогів, яка передається з року в рік і вже стала неписаним правилом. Взагалі-то колектив Романівського будинку дитячої творчості вважають певним феноменом. Причому у самому Романові до успіхів, перемог і звершень своїх юних земляків усі давно звикли. Начебто так було завжди, і так має бути, що романівчани завжди попереду, вони майже традиційно у числі переможців чи дипломантів багатьох загальнообласних чи навіть всеукраїнських заходів. Якраз на

рівні всієї Житомирщини вихованці Романівського будинку дитячої творчості вважаються традиційними фаворитами.

Виконуюча обов'язки директорки Центру позашкільної освіти для дітей та молоді Житомирської обласної ради Марія Бовсуновська каже, що у певних напрямках діяльності у процесі позашкільної освіти вихованцям Будинку дитячої творчості із Романова вже давно немає рівних. Марія Анатоліївна розповідає про вихованців **Ірину Іванівну Бовсуновську**, роботи яких неодмінно виборюють найвищі оцінки на всеукраїнському рівні. «У напрямі декоративно-ужиткового мистецтва, – каже **Марія Бовсуновська**, – романівчани просто зачаровують своїм рівнем творчості, своєю одержимістю і, звісно ж, своїми талантами. У нас рідко хто і далеко не завжди задумується над тим, у чому ж полягає секрет такої ось талановитої діяльності, якою відзначаються педагоги Романівського будинку дитячої творчості та їхні вихованці. Адже для класного результату потрібно чимало передумов: щоб дитина приходила

Керівник гуртка **Ірина Бовсуновська**

Виконуюча обов'язки директорки Центру позашкільної освіти для дітей та молоді Житомирської обласної ради **Марія Бовсуновська**

на заняття із бажанням, із тим вогником завзятості, із неабиякою наполегливістю. Все це має бути у гармонії із місцем для занять, із сучасними і надсучасними техніками, технологіями, матеріалами і т. п. Звісно, усі ці передумови має забезпечити педагог, керівник гуртка. У Романові це вміють, знають як і працюють, як-то кажуть, не покладаючи рук».

Ми говорили із директором Романівського будинку дитячої творчості С. В. Рихальською одразу після завершення щорічного форуму «Обдарованість Романівщини-2025», який щорічно проводять у травні. Вже традиційно вихованців Будинку дитячої творчості, яких нагороджували, віншували, вітали на сцені Романівського будинку культури, було багато. Підкреслимо – звично багато. І такі звички, такі традиції також варто шанувати. Якраз діяльність, творчі підсумки роботи Романівського будинку дитячої

творчості багато в чому пояснюють той феномен розмаїття талантів, які народжуються тут, на нашій землі, у наших краях, на Романівщині. Збагнути це, зрозуміти природу такої плідної праці насамперед педагогів і керівників гуртків – надважливо і дуже потрібно. Аби таланти і майстри народжувалися у нас ще довго.

Хтось, прочитавши ці рядки, скаже про те, що у матеріалі майже немає згадок про проблеми, про те, чого не вдається або чого хотілося б досягати педагогам і вихованцям Романівського будинку дитячої творчості. Безумовно, діяльність цієї позашкільної установи заслуговує охоплення якомога більшої кількості дітей із більшості сіл і селищ Романівщини, які сьогодні просто не мають можливості діставатися до Будинку дитячої творчості. Світлана Рихальська підкреслює, що будь-яка поїздка педагога зі своїми вихованцями та їхніми роботами, наприклад до Житомира, потребує насамперед транспорту. Керівник гуманітарного відділу Романівської селищної ради це розуміє, і транспортом діти і педагоги для поїздки на виставки, конкурси і т. п. забезпечені. Ну а на більше (аби довозити усіх бажаних дітей із сіл Романівської селищної ради) транспорту поки що не вистачає. Щодо допомоги від громадськості, то Світлана Рихальська зауважила, що люди, в основному з числа підприємців, періодично чимось допомагають у роботі установи. Як приклад розповідає про Ларису Іванівну Вікарій, яка нерідко виступає у ролі спонсора святкових урочистостей, що проходять у стінах Будинку дитячої творчості. Звісно ж, як і кожна господиня, Світлана Рихальська каже, що хотілося б ще чогось, у неї та її колег є чимало задумів і мрій. Але поки що працюємо з тим, що маємо. І дякуємо Богу.

Все стало на свої місця: Романів знову у лідерах!

Віктор Єрофєєв

З-поміж інших подій кількох минулих днів новина виглядає як справді оптимістична і викликає виключно позитивні емоції.

Йдеться про перемогу FC «VIVAD» (Романів) над СК «Коростень/Агро-Нива» у ході триваючого чемпіонату Житомирщини із футболу. Романівчани грали у гостях, і це неабияк ускладнювало можливий сценарій поєдинку, який, безумовно, був центральним матчем 7-го туру чемпіонату області. Насамперед зауважимо, що і «VIVAD», і СК «Коростень-Агро/Нива» належать до групи фаворитів чемпіонату. Обидві команди перед зустріччю у Коростені 28 червня 2025 року мали однакову кількість турнірних очок – по 12, і лише краща різниця забитих і пропущених м'ячів виводила коростенський колектив у безумовні лідери турнірної таблиці чемпіонату. Отож, у Коростені, на стадіоні, куди в суботу, 28 червня, прийшло понад 400 глядачів, могли статися відчутні зміни у ході чемпіонату. У разі перемоги кожної із команд вона ж ставала одноосібним лідером і до того ж – отримувала б найбільші шанси стати майбутнім чемпіоном Житомирської області зразка 2025 року.

Стосовно того, як підходили обидва лідери цьогорічного чемпіонату до очного поєдинку у Коростені. Однозначно моральна перевага була на боці господарів стадіону. Адже всі пам'ятають не такий вже й далекий поєдинок півторамисячної давності, коли у Житомирі на стадіоні «Спартак» коростенський клуб переграв романівчан у матчі за Суперкубок області минулого року. Нехай і за підсумками пробитих футбольних пенальті, але коростенці тоді перемогли і це певним чином

впливало на настрій коростенської команди напередодні календарного поєдинку чемпіонату із FC «VIVAD». До того ж, коростенські футболісти славляться тим, що у себе на стадіоні поступатися не звикли. За жодних обставин. До того ж, романівська команда вже у ході чемпіонату виступала не так впевнено, як їх головні суперники. Згадаймо матч романівчан у себе на стадіоні із ФК «Бердичів». Тоді на полі точилася вперта боротьба і лише один-єдиний гол вирішив долю поєдинку на користь романівського клубу. Ще трохи згодом FC «VIVAD» отримав важку перемогу «3:2» у матчі зі станишівською командою на полі суперника. І хоча загальний турнірний підсумок після чотирьох

матчів у романівської команди був стовідсотково без втрат, коростенська команда, яка також йшла без осічок і будь-яких промахів, виглядала переконливіше. Принаймні СК «Коростень/Агро-Нива» мав кращу різницю між забитими та пропущеними м'ячами, аніж їх головні суперники.

Трохи по іншому розцінювали шанси команд-фаворитів чемпіонату фахівці-тренери, які давно і добре знали персональні складі гравців обох команд, що мали зійтися у суперматчі у Коростені. Той матч у Житомирі на «Спартак Арени», коли коростенці отримали перемогу за результатами післяматчевих пенальті, показав дещо іншу особливість – кращу командну швидкість якраз-таки

у романівської команди. Вміння грати у відборі м'яча, досвід виступів гравців FC «VIVAD» у матчах відповідальних турнірів та змагань були кращими також у романівчан.

Ще одна моральна обставина певним чином могла вплинути на долю гри у Коростені. Матч, який проходив напередодні для народження головного тренера романівчан Віктора Чорного, також був неабияким подразником для підопічних тренера FC «VIVAD». Вони однозначно прагнули привітати свого наставника тільки перемогою.

Ось так за таких обставин та умов виходили футболісти на центральну гру сьомого туру чемпіонату Житомирщини. Старт поєдинку був спокійним, але жодній із команд не вдалося використати так званий стартовий натиск, аби відкрити рахунок. Романівчани грали напроцуд зібрано, дисципліновано, точно виконуючи вказівки тренера. СК «Коростень/Агро-Нива» прекрасно розумів, що рідні стіни мають обов'язково допомогти здолати суперника і здобути хоча б мінімальну перевагу у рахунку. Але все пішло за іншим сценарієм. Рівня за характером та динамікою гра йшла до 24-ї хвилини матчу. І саме тоді проявилася індивідуальна майстерність і досвід гравців «VIVADy». Після гарної передачі м'яч буквально на лінії карного майданчика отримав Роман Мазуренко, який не став очікувати на партнера, а вдарив у лівий від воротаря кут воріт. Фактично м'яч влучив у «дев'ятку», а такі випадки для воротарів найважчі. Отож рахунок став «1:0» на користь чемпіона області і господарі стадіону відразу кинулись відіграватися і поквитатися із суперником за забитий м'яч. І тут сталося таке, чого глядачі не лише Коростеня, але й Києва, Одеси чи Львова не бачили вже давно. Після розіграшу штрафного романівчани зі своєї половини поля посилають м'яч метрів на 60-70 вперед, де захисники коростенського колективу

вочевидь помиляються, а півзахисник «VIVADa» Ілля Поліщук направляє м'яча не сильним, але точним ударом у кут воріт господарів поля. Таким чином, упродовж трьох хвилин (24-25-ї хвилини першого тайму) гості двічі вразили ворота господарів стадіону і далі перед коростенською командою стояло надважке завдання – забити хоча б два голи у ворота суперника, аби звести гру до нічийного результату.

До завершення першого тайму коростенці не спромоглися створити бодай одного голявого моменту біля воріт гостей. Здавалося, у другому таймі господарі стадіону чимось та посилять свою гру. Однак ні досвіду ветеранів коростенської команди, ні бажання швидкісних молодих гравців посиленої «Агро-Нивою» команди не вистачило для того, щоб забити хоча б єдиний гол престижу у ворота чемпіонів області.

FC «VIVAD» перемагає з рахунком «2:0» і здобуває чергові три очки. Тепер у чемпіонаті лідер одноосібний, а Коростень та Бердичів посідають відповідно друге та третє місце. Схоже, що прогнози найбільшої кількості фахівців житомирського футболу поступово збуваються. Сказати, що доля медалей чемпіонату вже вирішена ніхто не може і не зможе. Попереду ще дуже багато боротьби. Навіть, якщо припустити, що все вирішуватиме знову ж таки матч у Романові із СК «Коростень/Агро-Нива» у другому колі чемпіонату, то однозначної відповіді щодо його результату знову ж таки ніхто не передбачить. Але ж не забуваймо про ФК «Бердичів», де також сьогодні ведеться ретельний пошук термінових змін на краще. Бердичів у себе вдома може проєкцувати не тільки «Мур-Транс» чи СК «Гладковичі», але й коростенців чи романівчан. В принципі, інтрига у чемпіонаті ще не щезла і це радує. Бо якщо все відомо наперед, то що ж то за футбол?

Посилки з-за кордону: коли доведеться платити податок

Українці часто замовляють з-за кордону посилки, однак в деяких випадках за них доведеться сплачувати податок.

Коли доведеться сплатити податок – роз'яснюють юристи системи надання безоплатної правничої допомоги.

Вартість має значення

Сьогодні посилки, вартість яких не перевищує 150 євро, не оподатковуються. Вартість доставки не враховується в суму податку.

Якщо сума замовлення більша за 150 євро (приблизно 7000 грн), то податки нараховуються на суму перевищення ліміту. Наприклад якщо товар має вартість 200 євро, то податки треба буде сплатити тільки з 50 євро.

Як розрахувати вартість посилки

Якщо посилка коштує 200 євро, орієнтовна вартість мита, яке доведеться заплатити:

мито = $(200.00 - 150.00) \cdot 10\% = 5.00$ євро

ПДВ = $(50.00 + 5.00) \cdot 20\% = 11.00$ євро

Митні платежі складатимуть: мито 5 євро + ПДВ 11 євро = 16 євро

Всього: 16 євро

*орієнтована сума нарахувань – (750 грн) залежить від курсу валют, встановленого НБУ на дату оформлення митних документів.

Якщо посилок декілька

Закон не обмежує кількість безмитних посилок (ціною до 150 євро). Тобто можна замовляти та отримувати будь-яку кількість таких посилок.

Однак якщо ви одночасно отримувате декілька посилок, кожна з яких окремо не перевищує ліміт, але разом вони коштують понад 150 євро, варто перевірити, хто є відправником:

- якщо всі посилки мають одного відправника і йдуть в Україну одним замовленням, то вам доведеться сплатити митні платежі;

- якщо кожна посилка має різних відправників і їде окремими замовленнями, покупець отримає кожен посилку без сплати ПДВ та мита.

Як дізнатися, коли треба сплачувати мито

Коли посилка прибуде до України, перевізник повідомить замовника про необхідність сплатити податки та мито – телефоном або смс.

Для розмитнення можуть знадобитися документи: рахунок, квитанція, чек, копія паспорта та податкового коду (один з них або декілька).

Оплату можна здійснити одразу або під час отримання у відділенні.

Де отримати юридичну підтримку

Кожна людина може отримати безоплатно консультацію юриста від системи надання безоплатної правничої допомоги. Юристи проконсультують, як діяти у вашій ситуації.

Деякі категорії людей також мають право на безоплатну допомогу зі зверненням до суду. Це ВПО, діти, люди з низьким доходом (працевдатні – з доходом до 6056 грн/міс., пенсіонери (за віком, вислутою років) – 4722 грн/міс., з інвалідністю – якщо пенсія чи соцдопомога до 6056 грн), ветерани війни (інші категорії наведені у статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу»). Юристи детально вивчать ваші обставини, за потреби складуть та подадуть до суду заяву і представлятимуть ваші інтереси у суді.

Як звернутися до системи надання БПД

<https://legalaid.gov.ua/kliientam/yak-otrymaty-bpd/>

Зневоднення та його профілактика

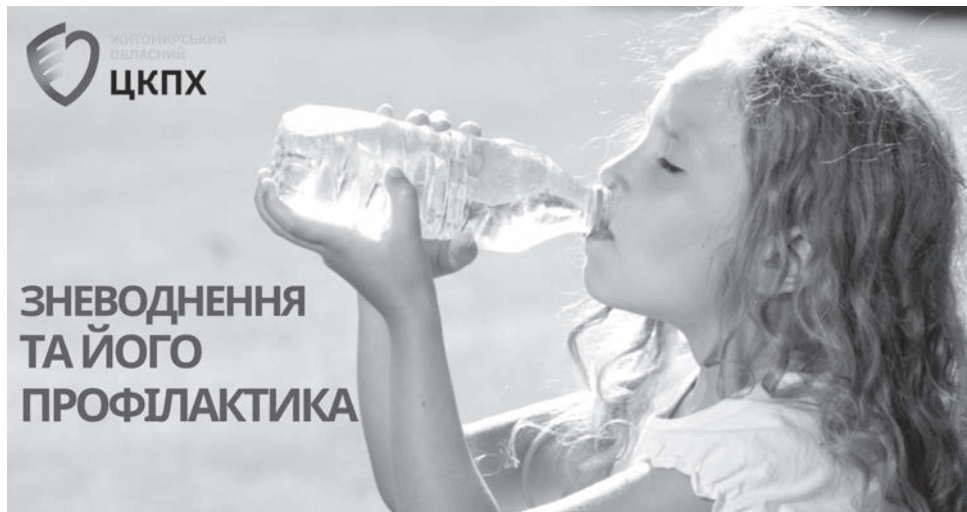
Вода – це біологічна потреба організму людини на клітинному рівні.

Важко дати однозначну і універсальну відповідь щодо того, скільки води людина повинна випивати за добу. Все залежить від пори року і природної зони, але твердо можна сказати одне – без води людина може проіснувати від 3 до 10 діб.

Наш організм втрачає воду щодня: з диханням, потом, сечовипусканням, слюзою. Зазвичай організм відновлює втрачену рідину через споживання води та їжі. Проте якщо людина втрачає багато рідини та недостатньо її поповнює, організм зневоднюється.

Зневоднення організму – це тяжкий хворобливий стан організму, що виникає внаслідок браку рідини, необхідної для звичайної життєдіяльності усіх систем і органів.

Помірна дегідратація характеризується наступними ознаками: спрага, сухість у роті, темно-жовтий колір сечі та зменшення її кількості під час сечовипускання, суха і прохолодна шкіра, головний біль, судороги м'язів, можлива короткочасна втрата свідомості.

ПРИЧИНИ ЗНЕВОДНЕННЯ:

- підвищене потовиділення при високій температурі тіла або навколишнього середовища, надмірних фізичних навантажень;
- обмеження споживання рідини; деякі захворювання, що супроводжуються збільшенням кількості сечі (діабет);
- харчові отруєння, які супроводжуються діареєю, блювотою;
- вживання в їжу продуктів, які поси-

лено виводять воду (чай, кава, алкоголь);

- прийом деяких ліків (діуретики, нейролептики, антигіпертензивні і антигістамінні препарати);
- тепловий або сонячний удар;
- опіки.

Сильне зневоднення є надзвичайним медичним станом, який потрібно негайно лікувати!

ЩОБ ЗМЕНШИТИ РИЗИК ЗНЕВОДНЕННЯ:

- пийте рідину, коли відчуваєте спрагу, а тим більше – симптоми зневоднення;
- якщо важко пити через погане самопочуття, почніть із маленьких ковтків, а потім поступово пийте більше;
- давайте дитині рідину з маленької ложечки, щоб їй було легше ковтати;
- протягом дня пийте достатньо, щоб сеча мала блідо-жовтий або прозорий колір;
- краще часто робити кілька ковтків води, аніж випивати денну норму за 1–2 рази;
- пийте більше, коли є ризик зневоднення через блювоту, рясне потовиділення або діарею;
- під час зневоднення уникайте вживання газованих напоїв, алкоголю, надмірно солодких напоїв або кофеїну. Ці напої можуть погіршити стан дегідратації.

За будь-яких симптомів зневоднення, особливо якщо вони спричинені певними станами (діарея, отруєння, блювота тощо), звертайтеся до лікаря, який підкаже, як краще відновити організм.

Джерело:

ДУ «Житомирський ОЦКПХ МОЗ України»

Як користуватися кондиціонером, щоб не захворіти

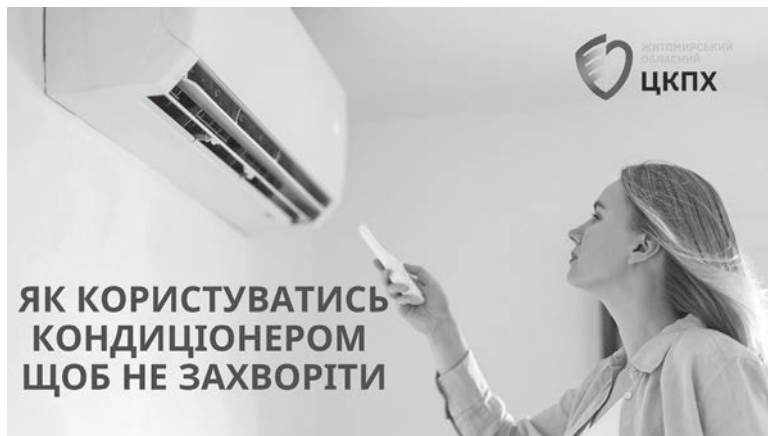
Вмикати чи не вмикати кондиціонер влітку?

Через побоювання захворіти деякі люди відмовляються ним користуватися. Сам по собі кондиціонер не є чимось небезпечним. Проте дуже важливо користуватися ним правильно:

1. Уникайте різкого перепаду температур.

Головне правило використання кондиціонера – не перестаратися. Тому коли ви прийшли з вулиці і хочете охолодитися, не ставте одразу дуже низьку температуру. Знижуйте її поступово, щоб не було різкого контрасту між приміщенням та вулицею.

Лікарі попереджають: різниця температур у приміщенні і за вікном не повинна бути більшою за 8°C. Якщо не дотримуватися

цього, такі хвороби, як нежить, ларингіт, бронхіт або й запалення легень не змусять себе довго чекати.

Також уникайте сидіння під сильним струменем повітря. Коли воно дме в одну точку, наприклад область шиї чи обличчя, це може викликати запалення м'язів або нервів.

Під час сну температура тіла знижується, і холодне повітря в приміщенні може спричинити простудні хвороби. Тому кондиціонер слід поставити на нічний режим. Пристрій працюватиме тихіше, а потік повітря перетвориться на легкий вітерець. Якщо такого режиму немає, встановіть температуру 22-25°C.

2. Не забувайте про чистку кондиціонера.

Щоб кондиціонер приносив користь і не зашкодив здоров'ю, його потрібно регулярно чистити.

Існують дослідження, які вказують, що брудні фільтри в кондиціонерах можуть забруднювати повітря бактеріями, як наслідок – сприяти розвитку респіраторних інфекцій.

Тому вчасно робіть техобслуговування кондиціонера та обов'язково стежте за чистотою фільтрів. На початку нового сезону активного використання кондиціонера фільтри варто почистити або ж замінити на нові.

3. Стежте за вологістю повітря у приміщенні.

Кондиціонери осушують повітря в приміщенні, це пов'язано з основними принципами роботи

цього приладу. Охолоджене повітря стає сухим, що може бути шкідливо для слизових оболонок та дихальних шляхів. Отже, вмикайте його час від часу та регулярно робіть вологе прибирання.

Не забувайте, що свіже повітря необхідне, тому провітрюйте приміщення, коли вимикаєте кондиціонер.

У період спеки пийте достатньо води, носіть легкий одяг та не залишайтеся довго на сонці.

Пам'ятайте, що організм впадає у стрес, коли ви занурюєтеся із прохолодного приміщення у літню спеку. Така раптова зміна температури може негативно вплинути на здоров'я. Тож дуже важливо використовувати його з розумом та в міру.

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ МОЗ України»

Сифіліс – хвороба, яку не можна ігнорувати

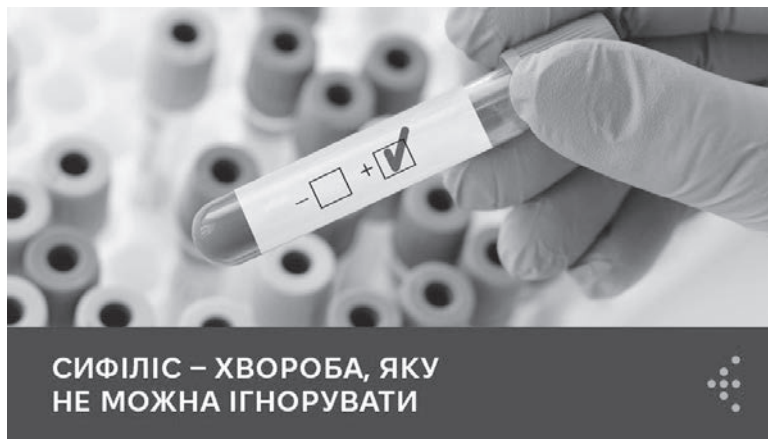
Сифіліс оманливо здається хворобою, яка відійшла в минуле й існує лише на сторінках підручників з історії медицини.

Ця небезпечна інфекційна хвороба, на жаль, залишається актуальною проблемою.

У 2024 році в Україні зареєстровано 2101 новий випадок сифілісу, а за п'ять місяців 2025 року – 766 випадків хвороби.

ЧИМ НЕБЕЗПЕЧНИЙ СИФІЛІС: СИМПТОМИ

Інфекція передається статевим шляхом і може роками непомітно прогресувати, уражаючи нервову й серцево-судинну системи, оскільки сифіліс часто має безсимптомний перебіг і виявляється на пізніх стадіях.

На ранній стадії сифіліс проявляється у вигляді виразок (шанкрів) – зазвичай у місці проникнення інфекції (геніталії, анус, ротова порожнина). Згодом виразки зникають, а на їхньому місці з'являються нові симптоми – світлі плями або висипи. Коли й ці ознаки зникають, ін-

фекція продовжує розвиватися в організмі, руйнуючи внутрішні органи.

ЯК ЗАХИСТИТИСЯ ВІД СИФІЛІСУ

Найефективніший захист від сифілісу – використання презервативів і регулярне тестування на

ІПСШ (інфекції, що передаються статевим шляхом), особливо якщо вам не відома сексуальна історія партнера/партнерки.

Скринінговий тест на сифіліс можна зробити безкоштовно за направленням лікаря або придбати експрес-тест в аптеці. Процедура займає близько 15 хвилин.

СИФІЛІС – ВИЛКОВНИЙ

Головне якомога раніше звернутися до лікаря-дерматовенеролога, щоб виявити хворобу й розпочати лікування сифілісу. Для цього лікар призначає антибіотики.

УДОСКОНАЛЕННЯ ЕПІДНАГЛЯДУ

Щоби епідеміологи та лікарі на місцях могли ефективніше виявляти сифіліс та інші ІПСШ, Центр громадського здоров'я працює над модернізацією сис-

теми епіднагляду. Зокрема за співфінансування Європейського Союзу ЦГЗ реалізовує проєкт MISUPH, який передбачає навчання епідеміологів та лікарів з раннього виявлення й моніторингу ІПСШ.

Пам'ятайте: контрацепція та регулярні обстеження – надійний спосіб захистити себе та своїх близьких.

Висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають позицію Європейського Союзу або Виконавчого агентства за питань охорони здоров'я та цифрових технологій (HaDEA). Європейський Союз та орган, що надає грант, не несуть відповідальності за зміст матеріалу.

Джерело: Центр громадського здоров'я МОЗ України

Гороскоп на тиждень 2 липня - 8 липня

ОВЕН

Порада на тиждень: не чіпляйтесь за сценарії. Дозвольте почуттям змінювати форму, а розуму – відчиняти двері.

ТЕЛЕЦЬ

Період приносить у ваше життя іскру та легке божевілля. Ці енергії утворюють хвилі: тонкі, містичні, глибинні.

БЛИЗНЮКИ

Почуття стають непередбачуваними, але зараз у цьому ваша сила. Довіртеся змін, які наполегливо входять у ваше життя.

РАК

Ви в центрі уваги, але вас може вибити з колії несподіваний поворот у любовних чи дружніх стосунках. Дозвольте змінатися.

ЛЕВ

Енергія тижня оголює почуття. Ви прощаєтеся з тим, до чого звикли, і входите в новий ритм, можливо, далеко від рідних місць.

ДІВА

У взаєминах, особистих чи ділових, настає момент істини. Приділіть увагу творчому поклику. Будьте уважними з грошима.

ТЕРЕЗИ

Флірт, зустрічі, натхнення – це все вливається у вашу повсякденність. Будьте собою, демонструючи свою легкість та чуттєвість.

СКОРПІОН

Тиждень може принести несподіване усвідомлення стосунків. Хтось проявить себе інакше або навіть зробить неприємний сюрприз.

СТРІЛЕЦЬ

Ваша сфера партнерства висвітлюється змінами. Можливі раптові повороти у стосунках – або спалах пристрасті, або несподіваний поворот сюжету.

КОЗОРИГ

Ви прагнете структурності, але тиждень розпочнеться із сюрпризів. Ви на порозі незвичайних зустрічей та несподіваних почуттів.

ВОДОЛІЙ

Ви ніби ловите блискавки – особливо в коханні. Можливі раптові емоційні перепади. Взаємини стають дзеркалом вашої волі.

РИБИ

Ви отримуєте шанси зміцнити важливі зв'язки, повернути силу через прийняття. Не нехуйте романтикою, навіть якщо вона не за планом.

Джерело: TCH

Смачного!

Швидкі мариновані помідори

Інгредієнти: 700 г помідорів, 5 зубчиків часнику, 30 мл олії, 20 мл оцту, 50 г зеленої цибулі (1 пучок), ½ пучка кропу, ½ пучка петрушки, 1 ч. л. солі, 2 ч. л. цукру.

• Помідори та зелень помийте і просушіть. Петрушку, кріп та зелену цибулю дрібно нашинкуйте, помідори поріжте на чверті.

• Окремо змішайте 30 мл олії, 20 мл оцту, 1 ч. л. солі та 2 ч. л. цукру. Помідори та зелень викладіть в миску та залийте маринадом, перемішайте.

• Перекладіть закуску в герметичний харчовий контейнер (краще використовувати скляний) та зберігайте в холодильнику.

Варення з білої черешні

Інгредієнти: 700 г білої черешні без кісточок (це приблизно 1 кг з кісточками), 400 г цукру.

• Черешню помийте, видаліть з плодів хвостики та кісточки зручним для вас способом та просушіть черешню на рушнику.

• Викладіть черешню в каструлю з товстим дном, додайте 400 г цукру та доведіть до кипіння. Варіть інгредієнти на середньому вогні 45-50 хв. У результаті у вас повинна вийти густа маса.

• Готове варення викладіть в стерилізовану банку та закрийте стерилізованими кришками. Зачекайте, доки консервація повністю охолоне до кімнатної температури, а потім зберігайте в темному та прохолодному місці.

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

Як виростити сильну, здорову капусту

Навіть прості й доступні добрива можуть принести помітний результат.

У сезон городництва багато хто з нас мріє про великі, міцні качани капусти. І, мабуть, кожен чув поради про «секретні» підживлення, що нібито забезпечують рекордний врожай. Насправді ж досягти хорошого результату можна простими й перевіреними методами, але важливо враховувати реальні потреби самої рослини та особливості вашого ґрунту.

Сьогодні хочу поділитися тим, що справді може допомогти капусті рости міцною, з рівними, щільними качанами, – без надмірної складності та зайвих витрат.

ЧОМУ НЕ ВСІ КАЧАНИ ОДНАКОВО ВЕЛИКІ

Часто можна зустріти обіцянки про 5-кілограмові качани, які нібито гарантовано з'являться після певного підживлення. Але тут важливо враховувати кілька нюансів. Вага капусти значною мірою залежить від сорту. Якщо ви обираєте пізньостиглі або середньопізні сорти, у них дійсно є потенціал до великих качанів, придатних для зберігання та квашення. Ранні сорти компактніші за природою, і навіть найкраще підживлення не змінить їхнього генетичного коду. Також на результат впливають кліматичні умови та стан ґрунту.

ЧИ СПРАВДІ БЮДЖЕТНІ ПІДЖИВЛЕННЯ ЕФЕКТИВНІ

Так. Базові елементи живлення – це передусім азот, калій, фосфор, кальцій та мікроелементи. Саме їх можна дати рослинам доступними способами: за допомогою деревної золи, компостів, настоїв. Дорогі препарати можуть містити більш складні сполуки або пролонговану дію, але основні потреби капусти можна задовольнити й простими засобами.

Важливо лише пам'ятати: перед підживленням варто оцінити стан рослин або, якщо є змога, зробити тест ґрунту. Це допоможе уникнути як дефіцитів, так і надлишків.

ЗОЛА – ПЕРЕВІРЕНЕ ДЖЕРЕЛО МІКРОЕЛЕМЕНТІВ

Чиста деревна зола (зокрема від берези чи липи) містить калій, кальцій, фосфор, магній та інші важливі речовини. Вона допомагає формуванню міцного качана та підвищує стійкість капусти до хвороб. Але варто враховувати: зола має лужну реакцію, тому її використання на лужних ґрунтах може бути зайвим.

Найкраще вносити золу під час перекопування ґрунту восени чи навесні (100-200 г на м²) або застосовувати як рідкий настій (100-150 г золи на 10 л води, настояти 1-2 дні, процідити). Для

підживлення під час росту качана рідкий настій особливо ефективний.

ЯК ЗАПОБІГТИ РОЗТРИСКУВАННЮ КАЧАНІВ

Однією з поширених проблем є розтріскування качанів під час дозрівання. Часто це пов'язано з перепадами вологості – після посухи рясні дощі чи полив створюють різкий внутрішній тиск.

Для профілактики використовують кальцієву селітру – джерело кальцію, який укріплює клітини рослини. Стандартна пропорція – 15 г на 10 л води. Підживлення варто проводити через 3-4 тижні після висадки розсади, а також повторити 1-2 рази з інтервалом у 10-14 днів. Важливо підтримувати рівномірний полив упродовж усього періоду формування качана.

БОР ДЛЯ ЗДОРОВОЇ СЕРЦЕВИНИ КАЧАНА

Бор – мікроелемент, без якого капуста не може нормально розвиватися. Його дефіцит може проявлятися порожнистістю стебел, відмиранням точок росту, чорними плямами на листі та серцевині качана.

Позакореневе підживлення борною кислотою (2 г на 10 л води) на стадії зв'язування листя допомагає попередити ці проблеми. Застосовуйте обприскування у вечірній час або в похмуру погоду. На піщаних чи лужних ґрунтах, де бор часто у дефіциті, може знадобитися повторне підживлення під час формування качана.

АЗОТ ДЛЯ АКТИВНОГО РОСТУ

Азот – ключовий елемент для нарощування листя, від якого залежить розвиток усієї рослини. Одним із найпотужніших природних добрив є настій птишиного посліду.

Щоб він був безпечним для рослин, послід настоюють разом із рослинними залишками у співвідношенні 1:10 протягом 2-3 тижнів. Готовий настій розводять: 1 л настою на 10 л води. Виходить розчин із приблизною концентрацією 1:100, який підходить для підживлення без ризику опіків.

Вносити його варто на вологий ґрунт, уникаючи потрапляння на листя. Молодій капусті достатньо 0,5-1 л розчину під корінь, для дорослої рослини – до 2 л. Спостерігайте за кольором листя: насичено-зелений відтінок – ознака достатнього азоту, блідість – сигнал про його нестачу.

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД – ЗАПОРУКА ЗДОРОВОГО ВРОЖАЮ

Окремі підживлення – це лише частина турботи про капусту. Великий, щільний качан формується завдяки поєднанню багатьох факторів: якісній розсаді, родючому ґрунту, своєчасному поливу, мульчуванню, контролю шкідників і хвороб, достатньому простору для росту.

Якщо приділити увагу цим деталям, навіть прості й доступні добрива принесуть помітний результат, а догляд за городом стане не обтяжливою рутинною, а джерелом задоволення.

Джерело: Ukr.Media

2 липня середа	3 липня четвер	4 липня п'ятниця	5 липня субота	6 липня неділя	7 липня понеділок	8 липня вівторок
+ 13° + 24°	+ 15° + 27°	+ 17° + 29°	+ 15° + 23°	+ 13° + 26°	+ 17° + 30°	+ 20° + 27°
742 ТИСК, ММ	744 ТИСК, ММ	743 ТИСК, ММ	744 ТИСК, ММ	741 ТИСК, ММ	736 ТИСК, ММ	737 ТИСК, ММ

РЕКЛАМА

01 ЛИПНЯ

СВІЙ ЮВІЛЕЙ ВІДЗНАЧИЛА

НАЧАЛЬНИК ГРУПИ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ ТА ІНШИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ
ГУМАНАРНОГО ВІДДІЛУ РОМАНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
ТКАЧУК ЗІНАІДА АНДРІЇВНА!

ЗА РОКАМИ РІК ЖИТТЯ НЕВПИННО ЛИНЕ,
ДАРУЄ ВЕСЕН ВЕСЕЛКОВИЙ ЧАС.
У ЦЮ ПРЕКРАСНУ ЮВІЛЕЙНУ ДНИНУ
ВІТАННЯ ЩИРІ ВИ ПРИЙМІТЬ ВІД НАС.
ХАЙ ДОЛЯ ШЛЕ ДОБРО І ЩАСТЯ,
МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я, МОРЕ БЛАГ ЗЕМНИХ,
А ЩЕДРІ ДНІ, МОВ РУШНИКИ КВІТЧАСТІ,
НЕХАЙ ЩЕ ДОВГО СТЕЛЯТЬСЯ ДО НІГ!

05 ЛИПНЯ

СВІЙ ЮВІЛЕЙНИЙ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ВІДЗНАЧАТИМЕ
ЗАВІДУВАЧ ГОСПОДАРСТВА ГРУПИ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО
ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ ТА ІНШИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ
ГУМАНАРНОГО ВІДДІЛУ РОМАНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
ЛОПОХА НАДІЯ ЯНКІВНА!

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ БАЖАЄМО ВАМ
МІЦНОГО ЗДОРОВ'Я І ДОБРОЇ НАДІЇ В ДУШІ,
СТАБІЛЬНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ І ЩАСТЯ,
ПОВАГИ І ГАРМОНІЇ, СВІТЛОГО РОЗУМУ ТА
БАДЬОРИХ СИЛ, ЩИРОЇ РАДОСТІ І ЛЮБОВІ
ВІД РІДНИХ СЕРДЕЦЬ.

20.ua

ДОВІДКА, СТВОРЕНА ЗА ВАШИМИ ВІДГУКАМИ

ТОВ ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ

постійно проводить індивідуальне навчання
та підвищення кваліфікації

ТРАКТОРИСТІВ-МАШИНІСТІВ С/Г ВИРОБНИЦТВА.

067-410-12-15
097-675-58-35
067-799-04-27

ПОЧАТОК ЗАНЯТЬ З МОМЕНТУ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ
НА НАВЧАННЯ.

БУДМАТЕРІАЛИ

м. Чуднів

- ДОШКА ПОЛОВА
- ВАГОНКА
- РЕЙКА МОНТАЖНА
- БРУС

097 745 54 59
098 410 70 17

КОПАЄМО, ЧИСТИМО ТА
ПОГЛИБЛЮЄМО КРИНИЦІ

380678794357

380679759461

380663478257

Іван Васильович

В наявності круги колодязні
та каналізаційні, дашки до них

ВТРАЧЕНИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КВИТОК,
СЕРІЯ ТМ № 13565447, ВИДАНИЙ ЖИ-
ТОМИРСЬКИМ ФАХОВИМ КОЛЕДЖЕМ
КНУБ, НА ІМ'Я ХИТРОГО ДМИТРА ОЛЕК-
САНДРОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КВИТОК,
СЕРІЯ АВ № 739500, ВИДАНИЙ НА ІМ'Я
КОРІНЕЦЬ СЕРГІЯ ВАЛЕНТИНОВИЧА ВІД
15.04.2022Р, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНО СВИДОЦТВО ПРО ПРАВО
ВЛАСНОСТІ НА КВАРТИРУ № 39 В БУ-
ДИНКУ № 16 ПО ВУЛИЦІ МОСКОВСЬКІЙ
В М.ЖИТОМИРІ №38721 ВІД 23 БЕРЕЗ-
НЯ 2001Р., ВИДАНЕ НА ІМ'Я ЛИТВИНО-
ВОЇ РАЇСИ ВАСИЛІВНИ, ЛИТВИНОВА
ОЛЕКСАНДРА МИКОЛАЙОВИЧА, ВВА-
ЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ

НАС ЧИТАЮТЬ
10 000 РОМАНІВЧАН

Відділ реклами:
067 412-89-81

Цікаві факти про рослини

- Рослини можуть «спілкуватися» між собою через хімічні сигнали, попереджаючи про загрозу.
- Бамбук – найшвидше зростаюча рослина у світі: деякі види можуть вирости на понад метр за добу.
- Деякі квіти розпускаються лише вночі, як-от квітка нічної царіци – її аромат найсильніший після заходу сонця.
- Секвоя – найвища рослина на планеті, її висота може сягати понад 115 метрів.
- Рослина мімоза сором'язлива згортає свої листочки при дотику, реагуючи на механічний подразник.
- У пустелі росте вельвічія – дивовижна рослина, яка може жити понад 1000 років і має лише два постійних листки.
- Більшість ліків походять від рослин – понад 60% фармацевтичних препаратів містять рослинні компоненти.
- Квіти соняшника «дивляться» за сонцем – цей феномен називається геліотропізм.
- Наука, що вивчає звуки рослин,

називається фітомузикологією – деякі дослідники вважають, що рослини «слухають» музику.

- Деякі рослини-хижаки, як-от непентес або росянка, харчуються комахами для отримання азоту.
- Орхідеї – одні з найстаріших квіткових рослин на планеті, їм

понад 120 мільйонів років.

- У лісах росте так зване мереживо коренів – рослини об'єднуються через грибницю, утворюючи підземну мережу обміну поживними речовинами.
- Картопля була першою рослиною, вирощеною у космосі.

- Деякі дерева можуть «запам'ятати» сезонні зміни й налаштувати свій розвиток до них.
- У світі існує понад 390 000 видів рослин, і щороку відкривають нові.
- Рослини можуть виділяти леткі органічні речовини, щоб привабити хижаків для боротьби зі шкідниками.
- У деяких країнах дерева мають юридичний статус та охороняються як особи – наприклад у Новій Зеландії.
- Ряска – найменша квітова рослина на планеті, її розмір менший за рисове зернятко.
- Кофеїн, який міститься в каві, виробляється рослиною як природний пестицид.
- Листя рослин змінює колір восени не лише через холод, а й через зменшення світлового дня, що сповільнює фотосинтез.
- У тропіках росте рослина «біла кров» – її сік схожий на молоко, але може бути отруйним.
- Ліани в джунглях ростуть до світла, шукаючи підтримку серед дерев.

- Деякі дерева, як-от акація, «попереджають» сусідів про жування листя жирафами, випускаючи хімічні сигнали.
- Квітка рафлезія – найбільша у світі, її діаметр може сягати понад 1 метр, а запах нагадує гниль.
- Рослини здатні «відчувати», коли до них торкаються, – навіть без пошкоджень.
- У давнину римляни використовували лавр як символ перемоги – з його гілок робили вінки для героїв.
- Виноград вважається однією з найперших культур, яку вирощували люди – ще 8 тисяч років тому.
- Рослини здатні «спати» вночі – змінюючи положення листків, як у бананових або бобових.
- Деякі кактуси можуть зберігати воду у своїх тканинах роками, виживаючи у надзвичайній посуші.
- Вчені виявили, що рослини мають «циркадний ритм» – біологічний годинник, синхронізований із добовим циклом.

2 липня 2025 р.
№ 19 (300)

Газета є членом
Всесвітньої газетної
Асоціації

Ідентифікатор медіа R30-02941.

Видавець – ПП "Медіа Ресурс";
адреса: 10014, м. Житомир,
вул. Рильського, 9, каб. 407

Адреса редакції: м. Житомир,
вул. Рильського, 9, 4й пов., каб. 407
Тел.: (0412) 418-189

Директор:
Олександр Васильковський,
тел.: 0 (67) 510-50-75
alex.vasilykovskiy@gmail.com

Головний редактор:
Ольга Сидельська,
тел.: 0 (97) 470-60-17

Рекламний відділ:
Людмила Павлюк
тел.: 0 (67) 412-89-81

Редакція не несе
відповідальності за зміст
реklamних матеріалів.
Редакція може не
поділяти думку авторів
матеріалів. Передрук
матеріалів видання
повинен бути узгодже-
ний з редакцією.

Віддруковано
в друкарні «Від і До»,
м. Чернівці, вул. Заводська, 37-В.
Тел.: (050) 3763347.

Зам. наклад: 5000 прим.
Замовлення №
Частина тиражу
розповсюджується
безкоштовно.

